

ЕТНОГРАФІЧНА КОМІСІЯ ВУАН Засн. у травні 1921 як секція (голова В.-С. Клінґер), у червні об'єднана з Е. К. УНТ у Києві, від 1922 — Етногр.-фольклорна Комісія при ВУАН. Голова — А. Лобода; секр. — А. Онищук, від 1924 — В. Петров. При Е. К. існували Кабінет муз. етнографії (створ. 1922, кер. К. Квітка), Кабінет моногр. вивчення села (засн. 1929, кер. В. Петров), Кабінет нац. меншостей (від 1929, кер. Є. Рихлік). Е. К. встановила й підтримувала зв'язки з краєзнав. закладами Житомира, Чернігова, Полтави. У складі Е. К. — понад 30 чл., мережа постій. кореспондентів, кілька тис. збирачів. В Е. К. працювали Л. Заглада, Олена Пчілка, В. Білий, Є. Кагаров, С. Терещенко, К. Копержинський, В. Щепотьєв, М. Гайдай, М. Левченко, В. Білецька, В. Кравченко та ін. Ініціювала створення низки етногр. і краєзнав. осередків для збирання матеріалів на місцях. Видавала праці з найменш досліджених питань етнографії (жести, міміка, початк. писемність, дит. мова тощо), «Етнографічний вісник» і «Бюлетень Етнографічної Комісії ВУАН» (1926–30, № 1–16), у якому друкували програми для збору етногр. матеріалу, плани засідань та обговорення доповідей. Наприкінці 1920-х рр. вивчала історію ф-к, заводів, робітн. побут; опублікувала розвідку «Українські цигани» (1931). Завдяки Е. К. вивчення етнографії та фольклористики було поставлено на наук.

основу, розроблено розгорнуту програму проведення наук. дослідж. 1931 набула статусу установи етногр. циклу Соц.-екон. відділу ВУАН. 1932 діяльність керівництва Е. К. була кваліфікована як «ворожа пролетаріатові й реакційна», а наступ. року Е. К. разом з ін. етногр. та археол. закладами перетворена на Спілку інституцій матеріал. культури; у лютому 1934 реорганізована в Інститут історії матеріал. культури ВУАН (згодом АН УРСР; нині Інститут археології НАНУ, Київ).

Рекомендована література

1. Музиченко С. М. До 50-річчя заснування Етнографічної Комісії Всеукраїнської академії наук // УІЖ. 1971. № 6;
2. Заремба С. З. Історико-краєзнавча діяльність Етнографічної Комісії ВУАН // НТЕ. 1985. № 1;
3. Музиченко С. М. Біля витоків української радянської етнографії (Діяльність Етнографічної Комісії ВУАН) // Там само. 1986. № 4;
4. Етнографічна Комісія ВУАН та краєзнавчий рух (20-ті роки ХХ ст.) // Історія України. Маловідомі імена, події, факти: 36. ст. 2001. Вип. 17;
5. Борисенко В. К. Нариси з історії української етнології 1920–1930-х років. К., 2002.
В. К. Борисенко

Бібліографічний опис:

Етнографічна комісія ВУАН / В. К. Борисенко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2009. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-18055>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).